

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihinde depreminin yaşandığı 11 ilde AFAD'ın görev ve sorumluluk alanına giren konulardaki eksikliklerinin ve yanlış uygulamalarının tespit edilmesi, Türkiye'nin mevcut afet yönetim planlarının yeniden gözden geçirilerek afet gelmeden önce gerekli çalışmalara ağırlık verilmesi, olası depremlerde depremzedelerin mağduriyet yaşamaması için etkin bir afet planlamasının yapılmasının sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98., İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde yaşanan 7.7 ve 7.6 büyüklüklerindeki depremlerde 11 ilde (Kahramanmaraş, Hatay, Gaziantep, Adıyaman, Malatya, Kilis, Şanlıurfa, Adana, Osmaniye, Diyarbakır, Elazığ) resmi rakamlara göre 53 bin 537 kişi hayatını kaybetmiş ve büyük bir yıkım yaşanmıştır.

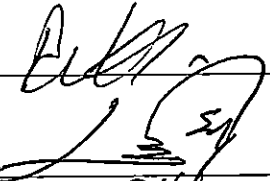
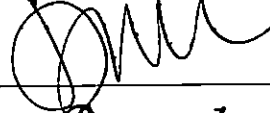
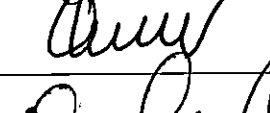
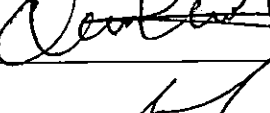
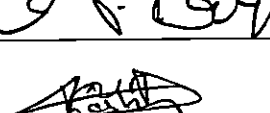
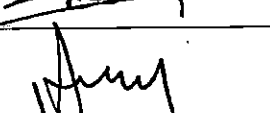
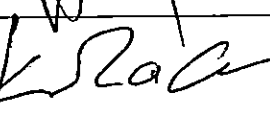
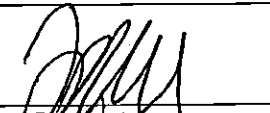
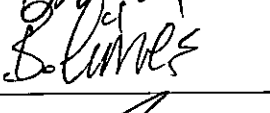
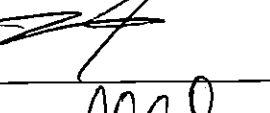
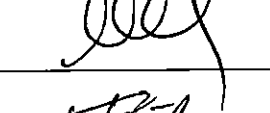
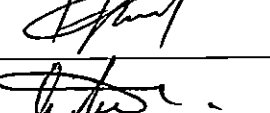
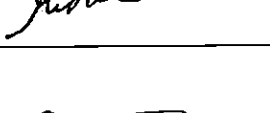
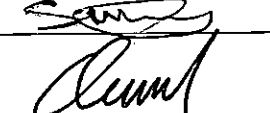
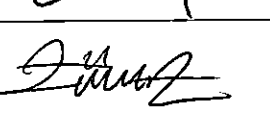
Türkiye'de afet ve acil durumlar ile sivil savunmaya ilişkin hizmetlerin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli önlemleri almak, olayların meydana gelmesinden önce hazırlık yapmak ve risk azaltmak, olay sırasında yapılacak müdahale ve olay sonrasında gerçekleştirilecek iyileştirme çalışmalarını yürüten kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak görevleri bulunan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), 7 Şubat 2023 tarihinde saat 19.00 itibarıyla bölgede AFAD, PAK, JANDARMA, DAK, Milli Savunma Bakanlığı, UMKE, İtfaiye, Milli Eğitim Bakanlığı, STK, Gönüllüler, Güvenlik, Yerel Destek Ekiplerinden görevlendirilen personel ile uluslararası arama-kurtarma ekiplerinden oluşan toplam 60.217 kişinin bulunduğunu, bu sayının 8 Şubat 2023 tarihinde 96 bin 670'e yükseldiğini açıklamıştır. Bilim insanları ve depremzedeler bu rakamın gerçeği yansıtmadığını, depremin ilk anından itibaren bölgede yeterli hizmetin sağlanamadığını, AFAD'ın bazı bölgelere deprem sonrası ilk iki gün hiç gitmediğini, bazı bölgelerde ise çok az sayıda ekip bulundurabildiğini, ekip ve ekipman yetersizliği nedeniyle etkin bir arama-kurtarma çalışması yapamadığını, defin işlemleri için dahi iş makinesi, kepçe ve kürek temin edilemediğini belirtmişlerdir. Yaşanan bu koordinasyonsuzluk nedeniyle arama-kurtarma çalışmaları bölge halkının, ulusal ve uluslararası demokratik kitle örgütlerinin ve gönüllülerin çabasıyla

yürütülmüştür. Arama-kurtarma çalışmalarının geç başlaması ve iyi yönetilememesi, kurtarma ekiplerinin yetersizliği, iş makinası, teknolojik donanım eksikliği, afete hazırlıklı olunmaması, afet yönetim planının olmayışı, yurt dışından yardım amacıyla gelen kurtarma ekiplerinin koordinasyonunda yaşanan aksaklık gibi nedenler can kaybının artmasında başat rol oynamıştır. Can kayıplarını arttıran bir neden de enkaz kaldırma çalışmalarına erken başlanmasıdır. Deprem 8. gününde bile enkaz altındaki canlı kişilere ulaşılabilirdiği halde enkazların kaldırılmasına başlanması göçük altındaki kişilerin ölmelerine ya da vücut bütünlüğünün bozulmasına yol açmıştır. Gıda yardımlarının deprem bölgesine sevkinden dağıtımına kadar pek çok sorun yaşanmış, gıda güvenliği sağlanamamış, yardımlar birçok yere ulaşmamış, gıda ve suya erişim gibi temel ihtiyaçlar karşılanamamıştır. Muhalif belediye ve kurumların kurduğu çadırlar toplatılmış, mevcut olan çadır ve konteyner kentlere yeterli hizmet verilmemiş, Cemevi'ne kayyum atanmıştır. İlgili meslek odalarının geçici barınma alanlarının kurulum sürecinde ulusal ve uluslararası standartlara uyulması gerektiği yönündeki tüm uyarıları dikkate alınmadığından, geçici barınma alanları tarım alanları gibi yanlış yerlere yapılmış, bu alanlar 2,5 milyon depremzedeyi barındırmaya yetmemiş, altyapı hizmetleri bakımından yetersiz kalmıştır. İklim şartlarına ve yangın standartlarına uygun olmayan malzemeden üretilmiş çadırlarda yaşamak zorunda bırakılan depremzedelere, yağmur, sel ve yangın nedeniyle bir kez daha felaket yaşatılmıştır.

Öte yandan, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı koordinesinde gerçekleştirilen depremde yıkılan, hasar gören binaların tespit çalışmaları sağlıklı ve etkin bir şekilde yapılmamış, yıkılan binaların sorumlularının ortaya çıkartılması için deliller sağlıklı bir şekilde toplanmamıştır. Birçok yapının etkin inceleme yapılmadan hafif, orta, ağır hasarlı olarak tasnif edilmesi, bina sahiplerinin hasar tespitlerine itiraz etmesi gibi hukuki işlemlerin oluşmasına, depremzedelerin hak sahipliğinde mağduriyetler yaşamasına neden olmuştur.

Büyük can kaybına ve hasarlara neden olan 17 Ağustos 1999 Marmara Depremi'nden sonra Türkiye'de afet yönetiminin önemi ortaya çıkmıştır. Afetlere etkin müdahaleyi sağlamak amacıyla hazırlanmış, 03 Ocak 2014 tarihinde yürürlüğe giren ve 2022 yılında düzenlenen Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) afet sırası ve sonrasındaki müdahale planlamasının temel prensiplerini belirlemekte yetersiz kalmıştır. Bilim insanları, 2022 ile 2030 yıllarını kapsayan afet risklerini en aza indirmek için AFAD koordinasyonunda hazırlanmış bir plan olan Türkiye Afet Risk Azaltma Planı'nın (TARAP) da olası afet durumunda uygulamada etkili olamayacağı görüşündedir.

Bu bağlamda; 6 Şubat depreminin yaşandığı 11 ilde AFAD'ın görev ve sorumluluk alanına giren konulardaki eksikliklerinin ve yanlış uygulamalarının tespit edilmesi, Türkiye'nin mevcut afet yönetim planlarının yeniden gözden geçirilerek afet gelmeden önce yapılması gerekenlerle ilgili çalışmalara ağırlık verilmesi, olası depremlerde, depremzedelerin mağduriyet yaşamaması için etkin bir afet planlamasının yapılmasının sağlanması amacıyla bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
2	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	KARS	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	